

Warszawa, 7 listopada 2016 r.

KRD.RPD.95.2016.1.

Opinia prawna w przedmiocie

I. Stan faktyczny

Pytający zwrócił się do Zespołu Prawnego Rzecznika Praw Doktoranta z zapytaniem o sposób ustalania dochodu w przypadku pobierania przez niego stypendium doktoranckiego od października 2015 r.

II. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1518) – dalej u.ś.r.
2. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.) – dalej p.sz.w.

III. Analiza prawna

Zgodnie z art. 199 ust. 1 pkt 1 p.sz.w doktorant może otrzymać pomoc materialną w formie stypendium socjalnego. W oparciu o art. 199 ust. 2 i 3 p.sz.w. świadczenia te są przyznawane na zasadach określonych przez rektora na uczelniach oraz dyrektora w innych jednostkach naukowych, w uzgodnieniu z samorządem doktorantów, ale jednocześnie na podstawie art. 199 ust. 4 p.sz.w. stypendium to jest przyznawane przy odpowiednim zachowaniu przepisów p.sz.w o pomocy materialnej dla studentów. Zastosowanie zatem ma tutaj przepis art. 179 ust. 1 p.sz.w, w oparciu o który stypendium socjalne ma prawo otrzymać doktorant znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej. W tym celu, na podstawie art. 179 ust. 2 p.sz.w. rektor uczelni bądź dyrektor jednostki naukowej, w porozumieniu z organem samorządu doktorantów, ustala wysokość dochodu na osobę w rodzinie doktoranta uprawniającą do ubiegania się o stypendium socjalne. Miesięczną wysokość dochodu na osobę w rodzinie, zgodnie z art. 179 ust. 5 p.sz.w., ustala się na podstawie przepisów u.ś.r., z zastrzeżeniem wyjątków zawartych w art. 179 ust. 4 i 5 p.sz.w.

W art. 3 pkt 2 u.ś.r. zawarto definicję dochodu członka rodziny, który oznacza przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres

zasilkowy. Jednocześnie, w oparciu o art. 3 pkt 10 u.ś.r., okres zasiłkowy to okres od 1 listopada do 31 października następnego roku, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych. Oznacza to, że przepisy u.ś.r. są dostosowane do wyliczania dochodu w sytuacji, kiedy okres udzielania świadczenia obejmuje dwa lata kalendarzowe i jednocześnie odwołuje się do dochodu z roku poprzedzającego. W doktrynie prawa wyraźnie wskazano, że za rok świadczenia, który obejmuje dwa lata kalendarzowe, należy uznać rok, w którym okres ten się zaczyna. A zatem rok poprzedzający okres świadczenia, to rok kalendarzowy poprzedzający rok, w którym zaczyna się okres świadczenia.¹

Stosując powyższe rozważania do omawianego stanu faktycznego należy uznać, iż rokiem stypendium socjalnego przyznanego pytającemu będzie rok 2016, jako że świadczenie to przysługiwać mu będzie od 1 października 2016 r. A zatem rokiem poprzedzającym ten okres jest rok 2015 i należy uwzględnić tylko ten dochód, który pytający osiągnął w roku 2015. W przypadku stypendium doktoranckiego będzie to tylko ta część świadczenia, która została przyznana w roku kalendarzowym 2015.

IV. Wnioski

Pytający przy składaniu wniosku o stypendium socjalne powinien wliczyć stypendium doktoranckie przyznane w miesiącach 2015 r.

Zespół Prawny

Rzecznika Praw Doktoranta

¹ A. Korcz [w:] A. Korcz, W. Maciejko, *Świadczenia rodzinne. Komentarz*, Warszawa 2007, s. 73-74. Należy na marginesie zaznaczyć, że choć w stanie prawnym, w którym tworzono wspomnianą publikację okres świadczenia rodzinnego był odmienny od obecnego, to ze względu na fakt, że tak wówczas, jak i teraz, okres ten nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym, rozważania zawarte w komentarzu należy uznać za w pełni aktualne.